

Den lille Katekismus

af dr. Martin Luther

2014

HvadErKristendom
Augustanakirkens Forlag

Indhold

De ti bud	5
Troen	8
Fadervor	10
Den hellige dåbs sakramente	13
Nøglemagten*	15
Hvordan de enfoldige skal lære at skrifte	15
Alterets sakramente	17

De ti bud

Sådan som en husfader enfoldigt skal forklare dem for sin husstand.

Det første

Du må ikke have andre guder

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frem for alt frygte og elske Gud og stole på ham.

Det andet

Du må ikke misbruge din Guds navn

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke bander, sværger, udøver trolddom, lyver eller bedrager ved hans navn, men i al nød påkalder det, beder, lover og takker.

Det tredje

Du skal holde hviledagen hellig

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke foragter prædikenen og hans ord, men holder det helligt, gerne hører og lærer det.

Det fjerde

Du skal ære din far og din mor

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke foragter

vore forældre og foresatte eller gør dem vrede, men holder dem i ære, tjener, adlyder, elsker og agter dem.

Det femte

Du må ikke slå ihjel

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke påfører vores næste nogen legemlig skade eller lidelse, men hjælper og støtter ham i al legemlig nød.

Det sjette

Du må ikke bryde ægteskabet

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi lever kysk og ærbart i ord og gerning, og enhver elsker og ærer sin ægtefælle.

Det syvende

Du må ikke stjæle

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke tager vores næstes penge eller ejendom, eller tilegner os dem med falske varer eller handel, men hjælpe ham med at bevare og forbedre sin ejendom og sine kår.

Det ottende

Du må ikke aflægge falsk vidnesbyrd mod din næste

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke i falskhed lyver om ham, forråder eller bagtaler ham eller spreder onde rygter, men undskylder ham, taler godt om ham og fortolker alt til hans bedste.

Det niende

Du må ikke begære din næstes hus

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke med list stræber efter vores næstes arv eller hus og med skin af ret tilegner os det osv., men er ham til hjælp og tjeneste, så han kan beholde det.

Det tiende

Du må ikke begære din næstes hustru, tjener, pige, kvæg eller noget, der hører din næste til

Hvad betyder det? Svar: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke tager, tvinger eller lokker vores næstes hustru, folk eller kvæg, men får dem til at blive og gøre deres pligt.

Hvad siger Gud nu om alle disse bud?

Svar: Han siger sådan: Jeg, Herren din Gud, er en nidkær Gud, der indtil tredje og fjerde led straffer fædres synd på børn af dem, som hader mig, men i tusind led viser barmhjertighed mod dem, som elsker mig og holder mine bud (2 Mos 20,5).

Hvad betyder det?

Svar: Gud truer med at straffe alle dem, der overtræder disse bud; derfor skal vi frygte hans vrede og ikke handle mod disse bud. Men han lover alle dem, der holder disse bud, nåde og alt godt; derfor skal vi også elske ham og stole på ham og gerne gøre efter hans bud.

Troen

Sådan som en husfader enfoldigt skal forklare den for sin husstand.

Den første artikel – Om skabelsen

Jeg tror på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber.

Hvad betyder det? Svar: Jeg tror at Gud har skabt mig og alle andre skabninger, at han har givet og endnu opretholder legeme og sjæl, øjne, ører og alle lemmer, fornuft og alle sanser; og dertil klæder og sko, mad og drikke, hus og gård, hustru og børn, mark og kvæg, og alt godt; at han rigeligt og dagligt sørger for alt nødvendigt til næring for dette legeme og liv, beskærmer mig mod al fare og vogter mig og bevarer mig mod alt ondt, og dette gør han alt sammen af ren faderlig og guddommelig godhed og barmhjertighed, uden nogen som helst fortjeneste eller værdighed hos mig; for alt dette skylder jeg at takke ham og love ham og derfor at tjene ham og være ham lydige. Det er vist og sandt.

Den anden artikel – Om genløsningen

Og på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet død og begravet, nedfaret til Helvede, på tredjedagen opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Guds Faders, den almægtiges højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Hvad betyder det? Svar: Jeg tror, at Jesus Kristus, sand Gud, født af Faderen i evighed, og tillige sandt menneske, født af jomfru Maria, er min herre, som har forløst mig fortabte og fordømte menneske,

erhvervet og vundet mig fra alle synder, fra døden og fra djævelens magt, ikke med guld eller sølv, men med sit hellige, dyre blod og med sin uskyldige lidelse og død, for at jeg skal være hans egen og i hans rige leve under ham og tjene ham i evig retfærdighed, uskyldighed og salighed, ligesom han er opstanden fra døden, lever og regerer i evighed. Det er vist og sandt.

Den tredje artikel – Om helliggørelsen

Jeg tror på Helligånden, en hellig, kristelig kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og et evigt liv. Amen!

Hvad betyder det? Svar: Jeg tror, at jeg ikke af egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham, men Helligånden har kaldet mig ved evangeliet, oplyst mig med sine gaver, helliget og opholdt mig i den rette tro, ligesom han kalder, forsamler, oplyser og helliger hele kristenheden på jorden og opholder den hos Jesus Kristus i den rette ene tro; i hvilken kristenhed han hver dag rigeligt forlader mig og alle troende al synd og på den yderste dag vil opvække mig og alle døde og give mig samt alle troende i Kristus det evige liv. Det er vist og sandt.

Fadervor

Sådan som en husfader enfoldigt skal forklare den for sin husstand.

Fader vor, du som er i Himmelen

Hvad betyder det? Svar: Gud vil dermed indbyde os, for at vi skal tro, at han er vor rette Fader og vi hans rette børn, så at vi fortrøstningsfulde og med fuld tillid skal bede til ham, ligesom kære børn henvender sig til deres kære fader.

Den første bøn

Helliget vorde dit navn

Hvad betyder det? Svar: Guds navn er vel helligt i sig selv, men vi beder i denne bøn, at det også må blive helligt hos os.

Hvordan sker det? Svar: Når Guds ord læres klart og rent og vi også lever helligt efter det som Guds børn. Hjælp os dertil, Fader i himlen! Men den, der lærer og lever anderledes end Guds ord lærer, vanhelliger Guds navn iblandt os. Bevar os derfra, himmelske Fader!

Den anden bøn

Komme dit rige

Hvad betyder det? Svar: Guds rige kommer vel af sig selv uden vores bøn, men vi beder i denne bøn, at det også må komme til os.

Hvordan sker det? Svar: Når den himmelske Fader giver os sin hellige Ånd, så vi ved hans nåde tror hans hellige ord og lever gudfrygtigt, her i tiden og dér i evighed.

Den tredje bøn

Ske din vilje, som i himmelen, således også på jorden

Hvad betyder det? Svar: Guds gode og nådige vilje sker vel uden vores bøn, men vi beder i denne bøn, at den også må ske hos os.

Hvordan sker det? Svar: Når Gud bryder og forhindrer alle onde råd og al ond vilje, som ikke vil lade os hellige Guds navn eller lade hans rige komme, sådan som Djævelens, verdens og vort køds vilje er, men styrker og holder os fast i hans ord og troen indtil vores sidste stund. Det er hans nådige, gode vilje.

Den fjerde bøn

Og giv os i dag vort daglige brød

Hvad betyder det? Svar: Gud giver vel dagligt brød, også uden vor bøn, også til alle onde mennesker, men vi beder i denne bøn, at han vil lade os erkende det og med taksigelse modtage vort daglige brød.

Hvad skal der forstås ved dagligt brød? Svar: Alt hvad der hører til livets næring og nødvendighed, såsom mad og drikke, klæder og sko, hus og gård, mark og kvæg, penge og ejendom, en from ægtefælle og fromme børn, fromme tjenestefolk og fromme, trofaste herrer, god øvrighed, godt vejr, fred, sundhed, sømmelighed, ære, gode venner, trofaste naboer og deslige.

Den femte bøn

Og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere

Hvad betyder det? Svar: Vi beder i denne bøn om, at den himmelske Fader ikke vil se til vores synd og ikke for dens skyld vil nægte at høre vores bøn, for vi er ikke værdige til noget af det, vi beder om, og har heller ikke fortjent det; men vi beder om, at han vil give os alt af nåde. For vi synder dagligt meget og fortjener kun straf; sådan vil vi i sandhed også af hjertet tilgive dem og gerne gøre godt mod dem, der forsynder sig mod os.

Den sjette bøn

Og led os ikke ind i fristelse

Hvad betyder det? Svar: Gud frister vel ingen, men vi beder i denne bøn om, at Gud vil bevare og opholde os, så djævelen, verden og vort kød ikke skal bedrage og forføre os til vantro, fortvivelse og anden stor skam og last, og at vi, hvis vi skulle blive anfægtet deraf, dog til sidst må vinde og beholde sejren.

Den syvende bøn

Men fri os fra det onde

Hvad betyder det? Svar: Vi beder i denne bøn under ét om, at den himmelske Fader vil frelse os fra al slags ondt, på legeme og sjæl, gods og ære, og til sidst, når vor time kommer, unde os en salig død og i nåde hente os fra denne jammerdal til sig i Himmelen.

Amen

Hvad betyder det? Svar: At jeg skal være vis på, at sådanne bønner behager og bønføres af den himmelske Fader. For han har selv befalet os at bede sådan og lovet, at han vil bønføre os. Amen. Amen. Det vil sige: Ja, ja, det skal ske således.

Den hellige dåbs sakramente

Sådan som en husfader enfoldigt skal forklare det for sin husstand.

For det første

Hvad er dåben? Svar: Dåben er ikke kun simpelt vand, men er vand, indbefattet i Guds befaling og forbundet med Guds ord.

Hvilket er da dette Guds ord? Svar: Dér, hvor vor Herre Kristus hos Matthæus i det sidste kapitel siger: "Gå derfor ud i al verden og lær alle folkeslagene og døb dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn."

For det andet

Hvad giver eller nytter dåben? Svar: Den virker syndernes forladelse, forløser fra døden og Djævelen og giver alle dem, der tror det, den evige salighed, således som Guds ord og løfte lyder.

Hvilket er da dette Guds ord og løfte? Svar: Dér, hvor vor herre Kristus hos Markus i det sidste kapitel siger: "*Den, som tror og bliver døbt, skal blive frelst; men den, som ikke tror, skal blive fordømt.*"

For det tredje

Hvordan kan vand udrette så store ting? Svar: Vandet gør det ganske vist ikke, men Guds ord, som er med og ved vandet, og troen, som stoler på dette Guds ord i vandet. For uden Guds ord er vandet simpelt vand og ingen dåb, men med Guds ord er det en dåb, det vil sige et nåderigt livets vand og et genfødselsens bad i den Hellige Ånd, som Paulus siger til Titus i det tredje kapitel: "*Ved genfødselsens bad og fornyelsen i Helligånden, som han rigeligt udøste over os ved Jesus Kristus, vor frelser, for at vi ved hans nåde skal være retfærdige og*

arvinger til det evige liv i håbet. Det er vist og sandt.”

For det fjerde

Hvad betyder da denne vanddåb? Svar: Den betyder, at den gamle Adam i os skal druknes gennem daglig anger og bod og død med alle synder og onde lyster, og der i stedet for dagligt skal fremkomme og opstå et nyt menneske, som skal leve evigt for Gud i retfærdighed og renhed.

Hvor står det skrevet? Svar: Den hellige Paulus siger til Romerne i det sjette kapitel: *Vi blev altså begravet med ham ved dåben til døden, for at, ligesom Kristus blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, således skal også vi vandre i et nyt liv.*

Nøglemagten*

Sådan som en husfader enfoldigt skal forklare den for sin husstand.

Hvad er nøglemagten? Svar: Nøgleembedet er den særlige fuldmagt, som Kristus har givet sin kirke på jorden, til at forlade de bodfærdige syndere deres synder, men fastholde de ubodfærdiges synder, så længe de ikke omvender sig.

Hvor står det skrevet? Svar: Vor Herre Kristus siger til Peter: "Jeg vil give dig nøglerne til Himmeriget, og hvad du binder på jorden, skal være bundet i himlene, og hvad du løser på jorden, skal være løst i himlene" (Mat 16,19).

Ligeledes siger Herren til alle disciplene: "Modtag Helligånden! Hvis I forlader nogens synder, er de dem forladt; hvis I fastholder nogens synder, er de fastholdt" (Joh 20,22-23).

Hvad tror du ifølge disse ord? Svar: Jeg tror, at når Kristi kaldede tjener handler med os efter hans guddommelige befaling, også når han udelukker de offentlige og ubodfærdige syndere fra menigheden, og når han igen afløser dem, der angrer deres synder og vil forbedre sig, så er det lige så gyldigt og sikkert, også i Himmelen, som hvis vores kære herre Kristus selv handlede med os.

Hvordan de enfoldige skal lære at skrifte

Hvad er boden? Svar: Skriftemålet indeholder to stykker; det ene, at man bekender synden; det andet, at man modtager afløsningen eller syndsforladelsen fra skriftefaderen, som fra Gud selv, og ikke tvivler derpå, men fast tror, at synderne derved er forladt for Gud i Himmelen.

Hvilke synder skal man skrifte? Svar: Man skal bekende sig skyldig i alle

synder overfor Gud, også dem, vi ikke kender, som vi gør det i Fadervor; men overfor skriftefaderen skal vi kun bekende de synder, vi kender og føler i hjertet.

Hvilke er disse? Svar: Se her på din stand i livet efter de ti bud; i hvilket kald og hvilken tjeneste, du står; om du er fader, moder, søn, datter, husbond, hustru eller tjener; om du har været ulydig, utro, doven, vred, utugtig eller stridslysten; om du har handlet ondt mod nogen i ord eller gerning, om du har stjålet, været forsømmelig, skødesløs eller gjort skade.

* Det første afsnit om nøglemagten er ikke med i den originale udgave af Luthers lille katekismus. Skriftemålsritualet, som var med, er ikke medtaget her.

Alterets sakramente

Sådan som en husfader enfoldigt skal forklare det for sin husstand.

Hvad er alterets sakramente?

Svar: Det er vor Herres Jesu Kristi sande legeme og blod under brødet og vinen, indstiftet af Kristus selv for os kristne til at spise og drikke.

Hvor står det skrevet?

Således skriver de hellige evangelister, Matthæus, Markus, Lukas, og den hellige Paulus:

Vor Herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forrådt, tog brødet, takkede og brød det, gav sine disciple det og sagde: "Tag dette og spis det; det er mit legeme, som gives for jer. Gør dette til min i hukommelse.

Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet, takkede, gav dem den og sagde: "Tag og drik alle heraf; denne kalk er det nye testamente i mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse. Gør dette, så ofte som I drikker den, til min ihukommelse."

Hvad gavner det at spise og drikke således?

Svar: Det viser disse ord os, "Som gives og udgydes for jer til syndernes forladelse", nemlig at der i sakramentet ved disse ord gives os syndernes forladelse, liv og salighed; for hvor syndernes forladelse er, dér er også liv og salighed.

Hvordan kan det at spise og drikke legemligt udrette så store ting?

Svar: At spise og drikke gør det ganske vist ikke, men de ord, som står: "givet for jer" og "udgydt til syndernes forladelse". Disse ord er sammen med det at spise og drikke legemligt hovedstykket i sakramentet. Og den, som tror disse ord, har, hvad de siger, og som de lyder, nemlig syndernes forladelse.

Hvem modtager da dette sakramente værdigt?

Svar: Faste og legemlig forberedelse er vel en god ydre øvelse, men værdig og forberedt på rette vis er den, som tror disse ord: "givet for jer" og "udgydt til syndernes forladelse".

Men den, der ikke tror disse ord eller tvivler, han er uværdig og uforberedt; for ordet "for jer" kræver lutter troende hjerter.

Om denne udgave af Luthers lille katekismus

Oversættelse ved pastor Magnus N. Sørensen

Redaktion ved pastor Magnus N. Sørensen, dr.theol. Georg S. Adamsen og lærerstuderende, BA i teologi Jesper Kristian Hansen · Layout og internetformattering ved Georg S. Adamsen.

Du må citere fra denne oversættelse i tale, skrift og på nettet. Du må også gerne linke til de enkelte kapitler eller til den komplette udgave.

Men du må *ikke* udgive den i nogen form uden skriftlig tilladelse fra Den evangelisk-lutherske Augustanakirke, Augustanakirken, i Århus. Kontaktoplysninger kan til enhver tid findes på kirkens hjemmeside: <http://www.augustanakirken.dk>.

© **HvadErKristendom.dk** og Augustanakirkens forlag 2014

<http://www.HvadErKristendom.dk>
Augustanakirkens forlag